

Minnesanteckningar rundabordssamtal den 18 mars 2025

Tid: Kl. 10–12 den 18 mars 2025

Plats: Tullverkets huvudkontor, Tegeluddsvägen 100, Stockholm

Närvarande: **Från Tullverket (TV):** Johan Norrman, Bodil Taylor, Carina Asplund, Anna-Lena Heinänen, Lena Gustafsson, Nina Zaregon

Deltagare (DT): Monika Przedpelska Öström (Sveriges hamnar), Mikael Andersson (Transportföretagen), Bo Jarestig (Transportindustriförbundet), Claes Örenius (Skogsindustrierna), Robert Lönn (Svenskt näringsliv), Pernilla Enebrink (Elektronikbranschen), Teresa Ryberg (Stockholms handelskammare), Anna-Karin Ekman (Sveriges skeppsmäklarförening), Pelle Joelsson (Sveriges Åkeriföretag), Johanna Weibull, (Kommerskollegium), Malin Madsen (Sydsvenska handelskammaren), Karolina Yavuz (Sveriges expressföretag), Marina Gireva (Västsvenska handelskammaren)

1 Välkomna!

Generaltulldirektör Johan Norrman och överdirektör Bodil Taylor hälsade deltagarna välkomna till årets första rundabordssamtal.

Johan inledde med att uttrycka glädje över den goda uppslutningen på mötet, vilken tyder på att frågorna på agendan är angelägna. Han kopplade ihop Tullverket, som en av de myndigheter i Sverige som har mest kontakt med EU, med det faktum att Europafrågor blir allt viktigare i den för närvarande oroliga och föränderliga omvärld som vi befinner oss. Johan poängterade vikten av EU i det här sammanhanget, och vikten av att alla tullmyndigheter i EU behöver stärka sin samverkan med näringslivet.

Efter en presentationsrunda och genomgång av dagens agenda följde agendapunkten om Tullverkets dialoger med näringslivet.

2 Tullverkets dialoger med näringslivet

Tullverket genomförde under 2024 en genomlysning av Tullverkets olika dialoger med näringslivet. Utifrån insikter från genomlysningen inför myndigheten från 2025 en ny struktur för dialoger med näringslivet. Den nya strukturen utgår från de behov som har framkommit från såväl interna som externa intressenter.

Tullverket vill och behöver, i sitt myndighetsvarande

- nå ut brett med information – det sker många förändringar på tullområdet som företagen behöver känna till
- få in synpunkter från fler aktörer – många av de förändringar som sker inom tullområdet berör näringslivet och Tullverket behöver förstå vilka konsekvenser olika förändringar får
- agera konkurrensneutralt – Tullverket ska inte gynna en bransch eller ett företag
- vara transparent – Tullverket uppmanar deltagarna på mötet att föra vidare den information de får till sig, till sina medlemsföretag. Tullverket tillgängliggör också minnesanteckningar från olika mötesforum på tullverket.se.

Den nya strukturen för dialoger med näringslivet innebär att vi bjuder in till dialog i två fasta forum: ett i form av ett rundabordssamtal och ett i form av en extern referensgrupp. Rundabordssamtalet ska omhänderta strategiska och långsiktiga frågor med deltagare som representerar branschorganisationerna. Den externa referensgruppen ska omhänderta operativa tullfrågor och utvecklingsfrågor med deltagare som representerar medlemsföretag och som exempelvis är tullansvariga på sina företag.

Utöver det ska dialogmöten i olika form initieras då det finns behov. Behoven kan vara initierade från både Tullverket och från externa aktörer.

De deltagare som ännu inte har inkommit med en representant till den externa referensgruppen uppmanades att göra det. Den externa referensgruppen planerar för ett första möte i början av april.

3 Tullverket och EU

Bodil Taylor berättade om den nya, men erfarna, EU-kommissionären Maroš Šefčovič som har ansvar för tullrelaterade frågor som är kopplade till den kommande tullreformen. EU-kommissionärens uppdrag är att stärka konkurrensneutraliteten men också att skydda medborgarna i EU. Det är tydligt att det ligger en utmaning i att sammanföra ambitionerna att stärka konkurrenskraften och att samtidigt driva hållbarhetsfrågor. En stärkt konkurrenskraft förväntas vi uppnå genom att bland annat minska den administrativa bördan för företag. Hållbarhetsfrågorna presenteras i form av det som kallas *the Green Deal*, vilket medför flera förbud och restriktioner.

EU-kommissionen planerar också för att lägga fram så kallade omnibusförslag, förslag där man för samman flera rättsakter till en. Ett omnibusförslag har presenterats som bland annat innebär att rapporteringen enligt CBAM-regelverket ska begränsas. CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism), är en gränsjusteringsmekanism för koldioxid, en åtgärd för att EU ska nå sina mål för hållbar utveckling och minskade koldioxidutsläpp. Enligt förslaget ska det bara vara företag som importerar över 50 ton

CBAM-varor om året som föreslås omfattas av rapporteringskraven. Det skulle, enligt kommissionen, leda till att 90 % av berörda företag inte behöver rapportera.

DT: Hur räknar man på de administrativa kostnaderna?

TV: Det finns olika metoder för olika områden. Vad gäller CBAM har man riktat in sig på att förenkla för de företag som berörs direkt. Ett annat sätt att räkna på kan vara att rapporteringen ska ske på ett smidigare sätt. Kommissionen jobbar inte bara på att minska den administrativa bördan för företagen, utan även för oss myndigheter. Men det är ett svårt jobb.

4 Tullreformpaketet

4.1 De största nyheterna

EU:s tulldatacentral

Förslaget i tullreformpaketet är att gå ifrån den hybridlösning för utveckling och drift av it-system som vi har idag och istället införa en tulldatacentral. Tanken är att alla uppgifter som behövs för tullhantering ska finnas i tulldatacentralen. Tulldatacentralen ska vara gränssnittet för näringslivet.

Ändrade tullprocesser samt betrodd näringsidkare (Trust and Check Trader)

Den nya tullproceduren föreslås vara händelsestyrd och inte längre innehålla några deklarationer. Tanken är istället att aktörer så tidigt som möjligt i processen skickar in de uppgifter som behövs till tulldatacentralen.

Kommissionen föreslår även att konceptet för AEO ska utvecklas. Kommissionen föreslår att AEO för tullförenkling, AEO-C, ska avskaffas och ersättas med det som kallas "betrodd näringsidkare" (eller *Trust and Check Trader*). För att bli "betrodd näringsidkare" ska aktören ha affärssystem som är tillräckligt säkra för att kunna tillgängliggöra data direkt i tulldatacentralen.

E-handeln B2C

EU har idag stora utmaningar med e-handel, vilket gör att man vill göra förändringar på det området tidigt. E-handeln för med sig stora volymer av lågvaruförsändelser som i stor utsträckning kommer från Kina.

I tullreformpaketet föreslås att e-handelsplattformarna ska anses vara importörer i *business-to-consumer*-flödet (B2C). Vidare föreslår kommissionen att gränsen på 150 euro för uttag av tull ska tas bort och att det istället blir tull från första kronan. Man vill också göra en förenkling för hur man beräknar tullvärde. I praktiken föreslås det finnas 5 olika *buckets* som ska omfatta alla typer av varor med några få undantag, där man beräknar tullvärdet på kapitelnivå.

En EU-tullbyrå

EU-kommissionen anser att en centraliserad tullbyrå som stöttar alla EU:s tullmyndigheter är en förutsättning för reformen. Tullbyrån ska sköta utvecklingen och driften av tulldatacentralen, bedriva riskhanteringsverksamhet samt även enligt kommissionens förslag ansvara för samordning av bland annat

myndighetssamverkan och uppföljning av tullmyndigheternas arbete. Den ska inte vara näringslivets motpart utan blir en mer indirekt aktör för näringslivet.

4.2 Vad tycker Sverige?

Det är regeringen, genom Finansdepartementet, som företräder Sverige i förhandlingarna om reformpaketet. Tullverkets roll är att stötta departementet genom att bland annat hjälpa till att försöka bena ut vad förslagen och kompromissförslagen egentligen innebär.

Förslaget röner intresse hos riksdagen och det görs avstämningar med skatteutskottet. Den senaste överläggningen ägde rum den 21 januari 2025 och den svenska ståndpunkten finns att läsa på riksdagen webbplats.

Några övergripande punkter för den svenska ståndpunkten är att

- det är viktigt med gränsöverskridande handel
- de regler som omgärdar handel ska vara enkla och ändamålsenliga
- tullproceduren ska vara transparent
- tullagstiftning ska tillämpas så enhetligt som möjligt
- säkerhet och skydd för konsumenterna är viktigt
- det är viktigt med en korrekt uppbörd.

4.3 Tidplanen

Kommissionen lämnade sitt förslag i maj 2023 och förhandlingar pågår sedan dess. Ambitionen hos det polska EU-ordförandeskapet är hög och Polen har uttryckt önskemål om att det ska finnas en politisk överenskommelse i rådet innan Polen lämnar ifrån sig ordförandeklubban vid halvårsskiftet 2025. Därefter ska det ske trepartsförhandlingar mellan rådet, parlamentet och kommissionen – varefter rådet och parlamentet fattar beslut tillsammans om reformpaketet. Man räknar med att förhandlingarna tar lång tid och att ett färdigförhandlat förslag eventuellt kan vara klart vid årsskiftet 2025–2026.

I övrigt ser kommissionens plan ut så här:

- **Bestämmelser om e-handeln:** Man anser att den mest tidskritiska frågan i förslaget är det som rör e-handeln; därför vill man att nya bestämmelser om e-handel ska börja tillämpas 2028.
- **Tulldatacentralen:** Man ska kunna använda tulldatacentralen för uppgiftslämning för e-handel 2028. 2032 ska övriga ekonomiska aktörer få använda tulldatacentralen. Från 2038 ska alla ekonomiska aktörer använda tulldatacentralen.
- **Tullbyrån:** Den föreslagna tullbyrån ska börja byggas 2026 och vara i full drift 2034.

Det här innebär en lång övergångsperiod och vi ser att vi kommer behöva ha parallell drift även under en period efter 2038, för att bland annat kunna hantera omprövningar.

4.4 Kommentarer

4.4.1 Deltagarnas allmänna kommentarer

DT: Finns det någon diskussion om att agera ännu tidigare för frågor som rör e-handeln?

TV: Det finns önskemål från både EU-parlamentet och EU-kommissionen om att komma igång tidigare, men det är en balans eftersom nya regler måste synkas med it-utvecklingen. Om delar av förslaget genomförs för snabbt kommer vi att behöva ha längre parallelldrift med flera system. Dessutom ska vi komma ihåg att det även ska tas fram detaljföreskrifter och genomförandeakter när förslaget är färdigförhandlat. Det betyder att vi i praktiken ändå sannolikt hamnar runt 2028 innan allt är klart.

DT: Berördes *Trust and Check* och AEO i den senaste ståndpunkten?

TV: Tullverket lyfte i remissvaret att man behöver tänka till om *Trust and Check* och inte glömma bort att det även handlar om att företag behöver ha god it-mognad, alltså ändamålsenliga system, för att kunna hantera det. Även frågan om huruvida AEO för tullförenklingar ska avskaffas eller inte är på bordet och man funderar på om det verkligen håller.

DT: Med tanke på att bara MSW har kostat enormt mycket, blir jag orolig för kostnaderna.

TV: Det borde finnas en potential till förenklingar. Det ska bara finnas ett gränssnitt som gör att man bara behöver lämna en uppgift *en* gång, jämfört med idag då man kan behöva lämna samma uppgift flera gånger, men i olika faser. Tänk också på att man ska slippa förhålla sig till 27 olika, nationella it-system.

DT: Kommer det här kopplas till EMSW-e?

TV: Det har varit kommissionens tanke, men vi vet inte riktigt hur det blir.

DT: Nu befinner vi oss ju i en förändringsfas för både import och export. Betyder det här att de systemen ska bort?

TV: Ja, det stämmer att allt som vi bygger upp nu ska ersättas i och med det nya. Det kommer ju exempelvis inte längre vara relevant med deklarationssystem om man avskaffar tulldeklarationerna.

TV: Tullverkets remissyttrande var omfattande, det var 29 sidor. Det här har varit en resa för oss också, och vi håller fortfarande på att skapa förståelse för kommissionens förslag. Vi kan konstatera att det inte är riktigt bra som det är idag när alla medlemsstaterna utvecklar sina olika system. Vi var därför redan i remissvaret försiktigt positiva till kommissionens idéer.

Vi behöver titta in i framtiden och det här kanske är en bra väg att gå. Vi förstod ganska snabbt vad kommissionen var ute efter att åstadkomma på ett övergripande plan. Men det är fortfarande oklart hur det ska gå till. Kommissionen vill ta fram hur:et tillsammans med oss. Men vi kan inte börja med hur:et förrän vi har den rättsliga grunden klar.

DT: Har vi allierade i andra medlemsstater, som tycker som vi gör?

TV: Det är svårare än vanligt att hitta en krets som tycker precis samma som vi. Men den allmänna känslan är att det rent generellt finns ett intresse för idén med en tulldatacentral.

4.4.2 Sammanfattning

Sammanfattningsvis ser deltagarna positivt på de förslag till harmonisering och förenklingar som finns med i paketet. De ser att det kommer förstärka konkurrenskraften för små och medelstora företag i Sverige och EU.

Deltagarna gjorde några särskilda medskick till Tullverket som de ser är extra viktiga:

- Jobba för att göra Sverige till ett än mer attraktivt land att bedriva handel med, genom att göra generösa tolkningar och se möjligheter istället för hinder.
- Jobba aktivt med frågan om ombudskap.
- Det är viktigt att vi behåller AEO-C-möjligheten.
- Omnibusförslag är bra.
- Se över tidsbegränsningar för tillfällig lagring.
- Hur kommer det funka för företag med stor import och export men ingen egen tullhantering?
- Jobba för att inte kostnaderna för näringslivet ska dra iväg.

5 Nästa rundabordssamtal

Nästa rundabordssamtal äger rum den 6 maj 2025.